

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΛΑΣΚΑΣ

Ἄνθρωπος διαπρεπὴς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ, ὁ **Λεωνίδας Παλάσκας**, ἀπεβίωσε πρὸ τινων ἡμερῶν μετὰ τετράμηνον δεινὴν νόσον καὶ ἐκηδεύθη ἀπονεμθεῖσων εἰς τὸν νεκρὸν αὐτοῦ τῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πλοιάρχου ἐν τῷ Β. ναυτικῷ ἀνηκουστῶν τιμῶν. Ὁ Παλάσκας κατέλιπε μνήμην ἀγῆρω παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, οἵτινες ἐξετίμησαν τὴν ἐξοχὸν παιδείαν του καὶ τὸν εὐθὺ, συνάμα δὲ καὶ σταθερὸν χαρακτήρα του. Ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν πρωτεύουσῶν οἰκογενειῶν τῆς Ἡπείρου, ἣ τις ὑπέστη τὴν ἀμείλικτον καταδρομὴν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τοῦ μηδεμίαν ποτὲ ἀνεχθέντος ὑπεροχὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς τυραννικῆς ἐξουσίας του. Ὁ πατήρ του διατέλεσεν ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἐν τοῖς ἐν Ἑπτανήσῳ ὀργανισθεῖσι ἐλληνικοῖς τάγμασιν, ἦτο δὲ εἰς τῶν ἐμπειροτέρων στρατηγῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καὶ σπουδαίως ἤθελε βεβαίως παράσχει κατ' αὐτὸν ὑπηρεσίας· ἐὰν δὲν ἐπῆρχετο ὁ γνωστὸς τραγικὸς αὐτοῦ θάνατος κατ' αὐτὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ πολέμου. Γεννηθεὶς τῷ 1819 ὁ Λεωνίδας Παλάσκας, ἦτο νήπιον ὅτε ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του. Δεκατριετὴς ὢν μόλις ἀπεστάλη εἰς Γαλλίαν παρὰ τῆς μητρὸς του τῇ προστασίᾳ ἰσχυρῶν φιλελλήνων, οἵτινες ἐφρόντισαν περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς αὐτοῦ. Ἐντὺς ὀλίγων ἐτῶν ὁ Παλάσκας διῆλθεν ἐπιτυχῶς τὴν σειρὰν τῶν προκαταρκτικῶν σπουδῶν, ἐξῆλθε τελειοδιδάκτος ἐκ τῆς ναυτικῆς σχολῆς τοῦ λιμένος Brest, καὶ ὑπηρέτησεν ἐν τῷ γαλλικῷ ναυτικῷ ἐπὶ ἐννέα περίπου ἔτη ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποπλοιάρχου, καθότι χάρις εἰς τὴν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Φιλίππου ἀπονεμήθησαν αὐτῷ αἱ εἰς γάλλον πολίτην παρομαρτοῦσαι προνομίαί.

Παρὰ τῶν γάλλων ὁ Παλάσκας ἐξετιμήθη ὡς εἰς τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐπιστημόνων ἀξιωματικῶν τοῦ γαλλικοῦ πολεμ. ναυτικοῦ. Ὡς τοιοῦτος δὲ περιέπλευσε τὴν γῆν, καὶ διαφόρους ἔκαμεν ἀξιολόγους περιηγήσεις. Ὑπόμνημα παρ' αὐτοῦ συνταχθέν καὶ ἀφορῶν εἰς νέον τι ἐπιστημονικὸν ναυτικὸν θεώρημα, ἐξεδόθη ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τῶν ἀρμοδίων μετὰ πολλοῦ ἐπαίνου ὑπὲρ τοῦ νέου Ἑλλήνος. Τῷ 1846 ἐίστηλθεν ὁ Παλάσκας εἰς τὴν τῆς πατρίδος ὑπηρεσίαν, ἐπιμόνως προσκληθεὶς

παρὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ αὐτοῦ φίλου τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Κολέττου. Περίεργον ἀληθῶς καὶ ἄξιον φιλοσοφικῆς σκέψεως φαινόμενον παρίστα τότε ὁ νέος Παλάσκας, διότι υἱὸς ὢν θρεσθείου ὀπλαρχηγοῦ τοῦ ἀγῶνος, ἦτο αὐτὸς τύπος διακεκριμένου καὶ πεπαιδευμένου ἀξιωματικοῦ ἐνὸς τῶν πρωτίστων πεπολιτισμένων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Παλάσκας ἐφθασε μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ πλοιάρχου ἐν πρὸ ἐτῶν κατέχει, διατέλεσε κυβερνήτης διαφόρων πολεμικῶν πλοίων, τμηματάρχης καὶ γενικός Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ἅπαξ δὲ καὶ ὑπουργός. Συντέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ θέσῃ τὰς βάσεις ἐπιστημονικωτέρου ὀργανισμοῦ τοῦ πολεμικοῦ ἡμῶν ναυτικοῦ, ὃς ἐλπίζομεν δὲ, ὅτι ἡ ἐργασία αὐτοῦ δὲν θ' ἀποβῇ ἄχρηστος εἰς τὸ μέλλον. Ἡ σχολαίετο συνεχῶς εἰς ἐπιστημονικὰς ἀναγνώσεις καὶ συγγραφάς, δυστυχῶς ὅμως κείνται ταῦτα χειρόγραφα. Ἐκ τῶν ὀλιγίστων παρ' αὐτοῦ δημοσιευθέντων γνωρίζομεν μονογραφίαν τινὰ ἐπιστημονικὴν, δι' ἧς ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ναὸς τοῦ Αἰόλου ἦτο δημόσιον ὥρολόγιον. Ἡ διατριβὴ αὕτη μεγάλως ἐξετιμήθη παρὰ τῶν ἀρχαιολόγων ἐν Εὐρώπῃ. Πλὴν δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὴν λύπην μας ὅτι ἡ ὁμολογουμένη ἐξοχὸς παιδεία καὶ εὐφυΐα τοῦ ἀειμνήστου Παλάσκα δὲν ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἔδει παρὰ τῶν ἀρμοδίων, ἡ δὲ χρησιμοποίησις τῶν προτερημάτων τούτων δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἢ διὰ τῆς διδασκαλίας ἐν ναυτικῇ σχολῇ καὶ διὰ παροχῆς αὐτῷ τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς δημοσίευσιν ὀλοκληροῦ σειρᾶς ἐπιστημονικῆς ναυτικῆς διδασκαλίας. Ὁ Παλάσκας ἦτο κάτοχος τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φιλολογίας καὶ ἔγραψεν ἄριστα τὴν ἐλληνικὴν. Μετὰ τὴν ἐκ Γαλλίας ἐπάνοδον αὐτοῦ, ἐνέκυψε πολὺ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φιλολογίας, ἣν ἐνθουσιωδῶς ἠγάπα. Ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του ἐν παραλησίᾳ διατελὼν ἀπήγγειλε σαφῶς στίχους τινὰς τοῦ Εὐριπίδου.

Ὡς ἀξιωματικὸς ὁ Παλάσκας ἦτο τύπος ἀκριβείας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθήκον του. Γνωστὴ εἶναι ἡ εὐγενὴς διαγωγή του ὡς πλοιάρχου τοῦ ἀτμοδρόμονος «Ἑλλάδος», κατὰ τὴν τελευταίαν περιοδείαν τοῦ αἰοδίου Ὁθωνος τῷ 1862. Ὡς κοινωνικὸς ἄνθρωπος ὁ Παλάσκας διέπρεψε πάντοτε διὰ τε τὴν ἄκραν εὐγένειαν τοῦ χαρακτήρος του καὶ διὰ τὴν χάριν τῆς οὐιλίας καὶ συμπεριφορᾶς του. Ἐξετιμάτο δὲ μεγάλως οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ ἐν Εὐρώπῃ παρὰ προσώπων διαπρεπῶν καὶ

σοφῶν, ἀπῆλκυσε δὲ πάντοτε τῆς ἰδιαιτέρας εὐνοίας τῶν διακεκριμένων καὶ πεπαιδευμένων πριγκήπων τοῦ Ὁσλεανικοῦ οἴκου.

Τοιοῦτος γενόμενος, ὁ Παλάσκας ἀφῆκε παρ' ἡμῖν κενὸν δυσπλήρωτον. Θέλουσι δὲ πρὸ πάντων διατηρήσει ἀνεξάλειπτον πρὸς τὴν μνήμην ἀγάπην οἱ ἐκ τοῦ σύγγενος αὐτὸν γνωρίζαντες πολλοὶ καὶ πιστοὶ φίλοι του. (Ὁρα)

ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ κατωτέρω ποίημα, μεστὸν κατασκευαστικῆς πατριωτικῆς ἀληθοδυνας καὶ φαντασίας τόσον ζωντῆς ὅσον καὶ περιπαθοῦς, ἔγραψεν ὁ ποιητὴς ἐπὶ ἐξωφύλλῳ ἱστορίας τοῦ Σουλίου ἣν ἐδῶκε εἰς τινὰ φίλον του. Τὸ ἐκφραστικὸν τῶν παρομοιώσεων, τὸ ῥέον καὶ εὐρυθμὸν τῶν στίχων καὶ τὸ ζωντανὸν τοῦ λεκτικοῦ αὐτοῦ, ἀφαιρᾷ τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγινώσκοντος, ἥτις ἀφίσταται κατακλυζομένη ἐκ τῆς ὅλης τῆς πλοκῆς γοητείας δι' ἧς κοσμεῖται ἡ συγκινητικὴ ὑπόθεσις.

Ὁ ὑπὸ ταιούτων αἰσθημάτων ἐμπνεόμενος ποιητὴς κατέχει τανῦν ἐπιφανῆ θέσιν ἐν τῷ ἐλληνικῷ κοινοβουλίῳ διαπρέπων καὶ ἐν τῇ πεζοτέρᾳ τῆς πολιτικῆς σφαίρᾳ ὅσον καὶ ἐν τῇ χαρείᾳ τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Ἑλικῶνος. Εἶθε τὰ αὐτὰ πάντοτε εὐγενῆ αἰσθήματα νὰ ἐμφορῶσι τὴν γενναίαν καρδίαν του ἐπ' ἀγαθῇ τῆς πατρίδος.

ΤΩ: ΦΙΛΩ:

ΠΕΤΡΩ: Β. (ΣΕΡΒΩ:)

Δόςσε τὸ γάλα στὸ μωρό,
δὸς στὸ παιδί παιγνίδια,
Δός καὶ στὴ νέα τὸ φιλὶ
καὶ τὰ χρυσὰ στολίδια,—
Ἄλλὰ στὸν ἄνδρα τὸ σπαθί,
τὸ βροντερὸ τουφέκι,
Τ' ἄγριο ἄτη τοῦ χουμᾶ
ὥσάν ἀστροπελέκι
Ὅπου ἡ μάχη πρὸ πυκνῆς,
τὸ σίδερο πρὸ λάμπει,
Κι' ἀπὸ χυμένα αἵματα
πρὸ κόκκινοι οἱ κάμποι
Εἶναι τὸ μόνο χάρισμα
τοῦ λαχταρεῖ ἡ καρδιά του
Καὶ ὥσάν γάμου φορεσιά
στολίζει τὴν ἀντρεία του!
—Χάρισμα τέτοιο ἔπρεπε
ὦ φίλε κ' εἰς ἐσένα,

Ἄλλὰ γιὰ ἰδές... καὶ τῶν δυωνῶν
τὰ χέρια εἶν' δεμένα!
Κ' οἱ δυὸ τοῦ Τούρκου τὴν ποδιά,
κ' οἱ δύο μας ἄχ! φιλοῦμε,
Καὶ σκλαβωμένα γόνατα
καὶ οἱ δυὸ βαρὺ τραβοῦμαι.
Γιατί;... γιατί τὸ ἔθνος μου
ἀναίσθητο κοιμᾶται.
Γιατί;... γιατί τὸ ἔθνος σου
τί ἦταν δὲν θυμᾶται...

Ἄτῃ δὲν ἔχω.— Τὸ σπαθί—
στὴ θήκη του σκουριάζει,
Καὶ τὸ φτωχὸ σὰν τὸ φιλῶ
στενάζοντα, — στενάζει.
Ὡ φίλε θὰ τ' ἀγάπιζες,
ἀλλ' ἔχι — δὲν στὸ δίνω,
Σκλάβος αὐτὸ, σκλάβος ἐσύ,
θὰ κλαῖς καὶ σὺ κ' ἐκεῖνο...

Ἄλλ' ὅμως δέξου τοῦ Σουλτοῦ
αὐτὴν τὴν ἱστορία,
Καὶ δὲς τὰ περασμένα μας
θαμμένα μεγέλει.
Μόνον σὰν φθάσης στοῦ Ἀλῆ
τὰ φοινικά τὰ τόσα,
Στὰ βάσανα ποῦ νὰ τὰ πῇ
ἀνατριχίλλῃ ἡ γλῶσσα,
Στὴν Πάργα ἢ στὰ Γιάννινα,
ἢ στὸ φριχτὸ Γαρδίκι,
Ὅπου ἀνύμα κρέατα
βρίσκουν νὰ τρῶν οἱ λύκοι,
Μὴ φοβηθῇς! — περήφανο
ἀγνάντια δὲς τὸ Σούλι—
Ἐκεῖ ἀρνὶὰ δὲν βόσκουνε,
ἐκεῖ δὲν ζοῦνε δοῦλοι!
Ἐκεῖ δὲν φθάνει ὁ Ἀλῆς
τὰ νύχια του νὰ μπήξῃ,
Γιατί ἡ φλόγα κ' ὁ καπνὸς
τῆς Αἷτνας θὰ τὸν πνίξῃ,
Γιατί ἐκεῖ ἕνας παππᾶς
στ' ἀνδρειωμένο χέρι
Βαστᾷ σταυρὸ ποῦ γίνεται
γιὰ τὸν Ἀλῆ μαχαῖρι,
Γιατί σὲ κάθε κορυφῇ
ἐκεῖ γυναικὰ στέκει,
Πῶχει ψαλίδι τὸ σπαθί
καὶ βόκα τὸ τουφέκι,

Γιατί στὸ Σούλι πολέμῳ
ἡ Μόσχα τοῦ Τζαβέλα,
Κι' ἀπ' τοῦ Ζαλόγγου τὴν κορφῇ
ἐξηνταμιά κοπέλα
Ζητᾷ στῆς πέτραις τοῦ γκρεμοῦ
τὸν θάνατό της ναύρη
Παρὰ ὁ Τούρκος νὰ χαρῇ
τὴ νιότη της τὴ μαύρη!

Τέτοια θὰ δῆς κι' ἔταν τὰ δῆς
μαζί μου πὲς — ἄ κρῖμα,
Τέτοιαις γυναικὶς ἀσπλαγγνο
νὰ καταπιῇ τὸ μνήμα,
Κι' ἀνάθεμα στὸν Ἑλληνα
ποῦ γι' ἄτιμα Παλάτια
Σταῦς ἀγιασμένους τάφους των
δὲν στρέφει πιά τὰ μμάτια
Κατὰ Φεβρουάριον 1861

Στ. Σκ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ μὴ εκπλήρωσις τῶν υποχρεώσεων
πολλῶν ἐκ τῶν συνδρομητῶν τοῦ Παρ-
θενῶνος, καθυστεροῦντων μέχρι τοῦδε
οὐ μόνον τὴν τοῦ τρέχοντος ἔτους συν-
δρομὴν των, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ παρελ-
θόντος, ἠνάγκασε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ
ἀκουσαν νὰ διακόψῃ ἐπ' ὀλίγον τὴν τα-
κτικὴν ἐκδοσιν. Νῦν ὅμως ἀπόφασιν ἔ-
χουσα νὰ ἐξακολουθήσῃ τακτικῶς καὶ
ἄνευ οὐδεμιᾶς διακοπῆς τὴν ἐκδοσιν
αὐτοῦ μὲ τοὺς ὑπάρχοντας καὶ πληρό-
νοτας συνδρομὰς, ἀναγγέλλει ὅτι ἄρ-
χεται ἐκ νέου ταύτης ἀπὸ τῆς 1^{ης} τοῦ
προσεχοῦς μαρτίου, μὲ τὰς ἐξῆς μόνον
ὀλίγας τροποποιήσεις.

Ὁ Παρθενῶν θέλει ἐκδίδεσθαι τρίς τοῦ
μηνός, ἐκάστην 1^{ην}, 10^{ην} καὶ 20^{ην} εἰς
σχῆμα τὸ αὐτὸ ὡς καὶ πρότερον μὲ
ὕλην κατὰ πολὺ βελτιωμένην καὶ καλ-
λίστην.

Ἡ συνδρομὴ αὐτοῦ ἐλαττοῦται, τὴν

δὲ ἐλάττωσιν ταύτην θέλομεν ἀναγγεῖ-
λαι ἐν τῷ πρώτῳ ἐκδοθησομένῳ φύλλῳ.

Πληθυσμὸς πόλεων τινῶν τῆς Εὐρώ-
πης κατὰ τὰς τελευταίας ἀπογραφάς.

Ἀθήναι.....	63,374
Ἀμβούργον....	148,758
Ἀρστελόδαμον.	280,000
Βερολίνον.....	840,000
Βαρδῶ.....	194,241
Βιέννη.....	900,000
Βενετία.....	126,768
Βαρσοβία.....	260,000
Γενεύη (Genes).	120,000
Δουβλίνον.....	154,850
Κωνσταντινούπολ.	1,075,000
Κοπενάγη.....	133,147
Λονδίνον.....	3,800,000
Λυὼν.....	324,000
Μαδρίτη.....	318,000
Μασσαλία.....	312,000
Μιλάνον.....	151,434
Μόσχα.....	400,000
Μόναχον.....	460,770
Νεάπολις.....	440,000
Νάντη.....	411,956
Παρίσι.....	1,850,000
Πετρούπολις...	670,000
Πράγα.....	124,184
Ῥώμη.....	100,260
Στρασβούργον..	84,167
Στοκχόλμη.....	90,870
Τουρίνον.....	135,000
Φλωρεντία.....	102,154
Φραγκφόρτη...	57,556

ΑΙΝΙΓΜΑ Δ'.

Τὴν ἀρχαίαν κεφαλὴν μου ὑπερήφανον ὤ-
[ψάνω,
Κ' ἐκ τῶν ἐπλάγγνων μου ἀψύχους ἦρπας
[μεταμορφώνω.
Ἐάν μ' ἀκρωτηριάσῃς, χωρὶς πόδας ἂν μ' ἀ-
[φήσῃς,
Εἰς τὰ δάκτυλά σου τότε δύνασαι νὰ μὲ με-
[τρήσῃς.

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ
Παρθενῶνος ἐπὶ τῆς διασταυρώ-
σεως τῶν ὁδῶν Πειραιῶς καὶ Γερανίου
ἀριθ. 30.
Ἐν Σέρφῳ παρὰ τῷ κ. Δ. Ἀθηναίῳ.

Ἐν Πάτραις παρὰ τῷ κ. Σπ. Πρινάρῃ.
Ἐν Ναυπλίῳ παρὰ τῷ κ. Παύλῳ Ἰατρῷ.
Ἐν Χαλκίδι παρὰ τῷ κ. Γ. Ν. Φιλαρέτῳ.
Ἐν Θήβαις παρὰ τῷ γραφείῳ τῆς Σφριγ-
γός.

Ἐν Ἰθάκῃ παρὰ τῷ κ. Κ. Ν. Παυλάτῳ.
Ἐν Κερκύρῃ παρὰ τῷ κ.
Ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ κ. Γ. Κ. Σφήκῃ.
Ἐν Κων/πόλει παρὰ τῷ κ. Δ. Ἡλιάδῃ.
Ἐν Βρατσίᾳ παρὰ τῷ κ. Κ. Παπάζογλῃ.